

Vergaderjaar 1984-1985

18 687

Het achterwege laten van de herziening van het wettelijk minimumloon, van de uitkeringen krachtens een aantal sociale verzekeringswetten en van een aantal uitkeringen en pensioenen krachtens enige andere wetten per 1 januari 1985 en per 1 juli 1985, alsmede het achterwege laten per 1 juli 1985 van de herziening van de basiskinderbijslagbedragen

B

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 26 oktober 1984

Bij Kabinetsmissive van 11 oktober 1984, nr. 90, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mede namens de Staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, L. de Graaf, en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende het achterwege laten van de herziening van het wettelijk minimumloon, van de basiskinderbijslagbedragen, van de uitkeringen krachtens een aantal sociale verzekeringswetten en van een aantal uitkeringen en pensioenen krachtens enige andere wetten per 1 januari 1985 en per 1 juli 1985.

1. In zijn bij Kabinetsmissive van 18 oktober 1984, no. 5, aan de Raad van State toegezonden schrijven van 15 oktober 1984 heeft voornoemde Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met betrekking tot voornoemd wetsvoorstel nog enige wijzigingen in het vooruitzicht gesteld. Deze wijzigingen zijn door het college in zijn beoordeling van het wetsvoorstel betrokken. De Raad wijst erop dat de passages in de toelichting (bladzijden 9 en 10) over de in 1985 aan de echte minima te verstrekken uitkeringen moeten worden aangepast aan de op 10 oktober jl. door de minister-president in de Tweede Kamer gedane toezegging.

2. Volgens de toelichting (bladzijde 2) zou het wel toepassen van het indexeringsmechanisme conform de Wet aanpassingsmechanismen in 1985 naar verwachting een stijging van het minimumloon en de sociale uitkeringen betekenen van 0,4% op jaarbasis. Deze stijging voor 1985 is opgebouwd uit een te verwachten stijging van het minimumloon en sociale uitkeringen per 1 januari 1985 met 0,3% en per 1 juli 1985 met 0,2%.

Bij deze raming is blijkens de toelichting uitgegaan van een loonmatiging in de marktsector als gevolg van het op grote schaal inleveren van loonaanspraken voor arbeidsduurverkortings.

De Sociaal-Economische Raad (SER) wijst er in dit verband op (advies, bladzijde 3) dat, hoewel het akkoord van de Stichting van de Arbeid van november 1982 nog steeds geldend is en op grond daarvan mag worden verwacht dat de nominale loonontwikkeling beperkt zal blijven, thans toch minder zicht bestaat op de loonontwikkeling, welke in 1985 is te verwachten, dan in 1983 voor het daaropvolgende jaar (1984) het geval was. «Dit omdat in 1983 mede onder invloed van het stichtingsakkoord een groot aantal, veelal tweejarige c.a.o.'s was afgesloten en het beeld voor 1984 in feite vastlag. In de huidige situatie zal dit najaar doorlopend in 1985 over een groot aantal nieuwe contracten moeten worden onderhandeld. Voor de

indexaanpassing per 1 januari 1985 is de raming van 0,3 tamelijk zeker, aangezien deze aanpassing zou zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de regelingslonen over de referteperiode ultimo april tot ultimo oktober 1984. De onzekerheid schuilt vooral in de indexaanpassing welke bij ongewijzigd beleid per 1 juli 1985 zou plaatsvinden. Deze zou namelijk zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de regelingslonen over de referteperiode ultimo oktober 1984 tot ultimo april 1985. Het is thans nog niet duidelijk welke omvang deze ontwikkeling zal hebben»

Gevolg van het vorenstaande is, dat – ook de SER wijst hierop (bladzijde 4) – indien de feitelijke loonontwikkeling in 1985 hoger uitkomt dan voor het kabinet thans wordt geraamd, dit onder meer effect heeft op de prijsontwikkeling en daarmee op de koopkrachtontwikkeling voor minimumloners en uitkeringsgerechtigden.

De cumulatieve inkomenseffecten voor de hierbedoelde groep in 1985 als gevolg van andere ombuigingsmaatregelen voor de bovenminimale uitkeringen in samenhang met de onzekerheid over de indexaanpassing per 1 juli 1985 en dus over de feitelijke koopkrachtontwikkeling van deze groep, doet bij de Raad de vraag rijzen of het geen overweging verdient om thans nog niet de bevrozing per 1 juli 1985 te regelen. Op basis van de werkelijke loonontwikkeling kan dan in een later stadium alsnog tot bevrozing worden overgegaan.

Wanneer deze vraag ontkennend wordt beantwoord, acht het college het wenselijk in de toelichting te vermelden dat bij een tegenvallende koopkrachtontwikkeling in 1985 tijdig een herbezinning plaats zal vinden over de in deze wet geregelde bevrozing per 1 juli 1985.

3. Het wetsvoorstel bevat geen bepaling waarin de bevrozing van bepaalde inkomens en bedragen van de Rijksgroepsregeling Gerepatrieerden en van de Rijksgroepsregeling Ambonezen is geregeld. Dit in tegenstelling tot de Wet van 22 december 1983 (Stb. 674) waarin, naast een korting van 3% op deze inkomens, ook de bevrozing van de bedragen voor het jaar 1984 is geregeld (artikel 7). In dit artikel is tevens bepaald hoe, in afwijking van het bepaalde in artikel 4, derde lid, van deze rijksgroepsregelingen, de herziening van bedoelde bedragen per 1 januari 1985 moet worden berekend.

Het college acht het denkbaar – de toelichting doet hierover geen mededeling – dat het voornemen bestaat de bevrozing voor 1985 voor deze gevallen bij ministerieel besluit te regelen. Op grond van artikel 4, zesde lid, van deze rijksgroepsregelingen kan de bevoegde minister, indien de ontwikkelingen binnen de sociale verzekeringswetgeving daartoe aanleiding geven, de bedoelde bedragen herzien in afwijking van het bepaalde in het derde lid.

Gelet op het feit dat in de Wet van 22 december 1983 (Stb. 674), expliciet voor deze gevallen is aangegeven van welke indexcijfers bij de herziening per 1 januari 1985 moet worden uitgegaan, rijst de vraag of het niet beter is een eventuele bevrozing ook thans bij wet te regelen. In elk geval lijkt het wenselijk dat de toelichting vermeldt of al dan niet tot bevrozing van de inkomens van de hierbedoelde groep in 1985 wordt overgegaan.

4. In tabel 1 (bladzijde 9 van de toelichting) is de koopkrachtontwikkeling voor alleenverdienende uitkeringsgerechtigden in 1985 opgenomen. Het verdient aanbeveling om ter verkrijging van een volledig beeld de koopkrachttabel aan te vullen met de koopkrachtontwikkeling van uitkeringsgerechtigden in tweeverdienersgezinnen.

5. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies nr. W12.84.0595/12.4.44 van de Raad van State van 26 oktober 1984

- In het intitulé ware «Besluit van» te wijzigen in: Wet van.
- Het heeft, met het oog op de grondwettelijke betekenis van diverse termen, de voorkeur de term «kabinet» te gebruiken in plaats van de term: regering. Zo toch voor deze term wordt gekozen, ware dit woord zonder hoofdletter te schrijven (punt 6 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek).
- Op blz. 2 van de toelichting, tweede alinea, eerste regel, ware «haar» in «zijn» te veranderen.
- Op blz. 6 van de toelichting (punt 2.2) ware «1 juni 1984» te wijzigen in: 1 juli 1984.
- Op blz. 7 van de toelichting ware «een kind van 18 tot 27 jaar 130%» te vervangen door: een kind van 12 tot 18 jaar 130%.